

Til: stefre@erst.dk, danvis@erst.dk
 Fra: Ingeniørforeningen, IDA

Notat

13. august 2018

Ingeniørforeningens hørings svar til forslag til Lov om Erhvervsfremme

Ingeniørforeningen, IDA har med stor interesse gennemgået forslaget til Lov om Erhvervsfremme. IDA har omkring 110.000 medlemmer. Det er iværksættere og andre selvstændige erhvervsdrivende samt medlemmer, som er ledere eller specialister i enten virksomheder eller hos de offentlige rådgivere, som fx Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter og universiteter. Lov om Erhvervsfremme har således stor betydning for en stor del af IDAs medlemmers professionelle dagligdag.

IDA har en række overordnede bemærkninger til forslag til Lov om Erhvervsfremme og de tilhørende bilag, som afspejles i første halvdel af hørings svaret. De mere konkrete bemærkninger i lovteksten kommer i anden del af hørings svaret.

Overordnede betragtninger og kommentarer:

Set fra IDAs side er der mange positive takter i forliget mellem regeringen og Dansk Folkeparti indgået d. 24.maj 2018, og som derved også afspejler sig i forslaget til Lov om Erhvervsfremme og de tilhørende bilag. Men forliget - og dermed forslaget til Lov om Erhvervsfremme - har også nogle meget uheldige konsekvenser.

IDA hilser intentionerne om forenkling af erhvervsfremmesystemet velkommen, fx i form af forslaget om én samlet digital indgang til erhvervsfremmesystemet. Et af de bærende principper i forliget har været "højest mulig kvalitet med udgangspunkt i virksomhedernes behov", hvilket IDA er helt på linje med. For os er kvalitet erhvervsfremmeaktiviteter, som retter sig mod anvendelse af ny teknologi, internationalisering, kompetencer og bæredygtige tiltag. IDA er også på linje med, at fx de offentlige ydelser ikke skal overtage ydelser på det private marked, at nogle af de nationale og regionale klyngenetværk lægges sammen, nyt evalueringssparadigme osv. Sidst men ikke mindst kan der være gode takter med at samle erhvervsfremmeindsatsen i en national erhvervsfremmebestyrelse og regionale erhvervshuse med egne regionale forankrede bestyrelser.

Med hensyn til medlemmerne i den nationale bestyrelse og i de regionalt forankrede bestyrelser, ser IDA det som værende endda særdeles uheldigt, at **arbejdstagerne** ikke er repræsenteret mere end med 2 pladser i den nationale bestyrelse samt med 1 plads i bestyrelserne i de 7 regionale erhvervshuse. En af virksomhedernes største udfordringer nu og fremover er tiltrækning af relevant arbejdskraft, samt efteruddannelse af de eksisterende medarbejdere. Vi har i Danmark en god tradition for et tæt samarbejde mellem netop erhvervsliv, arbejdstagere og uddannelsesinstitutioner m.h.t. at kunne udbyde de rette uddannelser, kurser m.m. Det er derfor meget problematisk, at denne gode tradition for samarbejde ikke kan fortsætte i så stort omfang, som IDA havde håbet. IDA anbefaler mindst 3 pladser til **arbejdstagerrepræsentationer** i den nationale bestyrelse samt i de regionale bestyrelser i erhvervshusene. Derigennem sikres, at hele værdikæden af medarbejdere er med til at udvikle kompetenceaktiviteterne i fremtidens erhvervsfremmesystem nationalt og regionalt.

I denne sammenhæng bør det ligeledes nævnes, at antallet af plaser til videninstitutioner i den nationale bestyrelse og i bestyrelserne i de regionale erhvervs-huse ligeledes er for få. Det er nødvendigt at sikre sammenhæng og synergi mellem det reetablerede erhvervsfremmesystem og det eksisterende innovationsfremmesystem, da begge systemer har til formål at styrke udviklingen i dansk erhvervsliv, men med hver deres tilgang. Vidensinstitutioner, som fx universiteter og Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter, bør således repræsenteres bedre end lovforslaget ligger op til, fx med 2 pladser hvert sted.

Det er ligeledes værd at bemærke, at IDA finder det centralt, at erhvervshusene fremover har en så tilpas økonomisk ramme, at de vil være i stand til at levere en høj kvalitet i erhvervsfremmetilbuddene, da erhvervshusenes opgaveportefølje og kundegrundlag bliver noget større end væksthuse har i dag. Erhvervshusene skal således understøtte erhvervslivet og erhvervsudvikling i hele Danmark ved at gøre specialiseret erhvervsservice tilgængeligt for *alle* virksomheder.

IDAs iværksættere og selvstændige er også rigtig glade for tilbuddene i Markedsmodningsfonden og Innovationsmiljøerne; ordninger som i udgangspunktet netop er teknologitunge og bruges af mindre virksomheder og iværksættere. IDA har grundlæggende ikke stærke holdninger til, hvor pengene placeres organisatorisk. Men det er afgørende, at det ikke bliver en spareøvelse, og at pengene til denne type aktiviteter dermed forsvinder. Samtidig er det typisk helt små virksomheder der har glæde af denne type penge, så det er centralt, at det er **kloge penge** – dvs. de følges op med rådgivning. Forliget - og derfor også forslag til Lov om Erhvervsfremme - virker i denne sammenhæng ugennemtænkte, da det i IDAs optik ikke er forenkling at flytte den kloge kapital til videnstunge iværksættere fra ét sted til to andre steder – nemlig Vækstfonden og Innovationsfonden.

Konkrete bemærkninger til teksten i forslag til Lov om Erhvervsfremme:

Kapitel 2:

Lovens vision er blandt andet at fremme nye teknologier og forretningsmodeller, miljøforhold og den samfundsmæssige udvikling i øvrigt, fremme brugen af digitalisering i erhvervsfremmesystemet samt at fremme udviklingen af menneskelige ressourcer, herunder udviklingen af lokale kompetencer.

Det bør derfor også fremgå i § 2, at erhvervsministeren til opfyldelse af lovens formål kan iværksætte erhvervsfremmeaktiviteter inden for tiltrækning af relevant arbejdskraft, udvikling af medarbejdernes og ledelsens kompetencer samt implementering af ny teknologi. Det er områder, hvor de danske virksomheder har og forventer at have store udfordringer de kommende år.

Kapitel 3:

I stk. 4 kan Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse nedsætte et eller flere bevillings-, indstillings- eller ekspertudvalg til behandling af ansøgninger om medfinansiering. Det er centralt for succes af fremtidens erhvervsfremmesystem, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse ved nedsættelse af sådanne udvalg påtænker at inddrage eksperter fra fx vidensinstitutioner og arbejdstagerorganisationer, hvis aktiviteterne og ansøgningerne omhandler teknisk efteruddannelse m.m..

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse skal formulere en strategi, der danner grundlaget for udmøntningen af den decentrale erhvervsfremmeindsats i blandt andet erhvervshusene. Strategien er således afgørende for, hvilke erhvervsfrem-

meaktiviteter der finansieres og igangsættes i årene fremover. I den sammenhæng er det udmærket, at erhvervshusenes bestyrelser skal bidrage til strategien, herunder i formuleringen af regionale kapitler, for at underbygge den lokale forankring. Men der bør i lovteksten mere forpligtende fremgå, at arbejdstagere og vidensinstitutioner også skal inddrages i udarbejdelsen af strategien. Det kan fx være arbejdstagernes hovedorganisationer. Teksten, "Andre relevante interessenter inddrages efter behov" er således efter IDAs opfattelse alt for uforpligtende.

Der står i stk. 2, at strategien skal være koordineret med relevante statslige strategier f.eks. på det erhvervspolitiske, turismepolitiske, forsknings- og innovationspolitiske og det internationale område. To centrale områder er ikke nævnt i denne sammenhæng, nemlig de arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitiske områder. Det er vigtigt, at der i Danmark sørges for en sammenhæng mellem den regionale og nationale indsats mht. at sikre virksomhederne adgang til relevant arbejdskraft og efteruddannelse.

I stk. 5. står der, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse skal indstille til Uddannelses- og Forskningsministeriets erhvervs- og teknologiområder inden for hvilke, ministeriet udbyder statslige forsknings- og udviklingsmidler til klynger og netværksaktiviteter. Det er så vidt udmærket. Det er dog centralt, at Uddannelses- og Forskningsministeriet også har hjemmel til at være i dialog med andre aktører mht. hvilke klynger og netværksaktiviteter der igangsættes i regi af de statslige forsknings- og udviklingsmidler. Det kan fx være etablering af målrettede klyngefora, vidensinstitutioner som universiteter eller Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter. Vellykkede klynge- og netværksaktiviteter er netop kendetegnet ved at have fokus på teknologiområder, hvor vi har eller får styrkepositioner såvel erhvervs, forsknings- og kompetencemæssigt. Robotklyngen på Fyn er fx et godt eksempel på dette.

I §9 savnes det, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har til opgave at igangsætte en løbende evaluering af den decentrale erhvervsfremmeindsats. Det er vigtigt, at effekten af aktiviteterne igangsat af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse bliver dokumenteret.

I § 10 står der, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse skal bestå af 16 medlemmer og en formand – herunder i stk. 2, at 2 medlemmer udpeges af lønmodtagerorganisationer og 1 medlem fra en videninstitution udpeges af uddannelses- og forskningsministeren. Grundlæggende er der for få pladser til arbejdstagersiden og til vidensinstitutionerne, når det erindres, at nogle af virksomhedernes største udfordringer er medarbejdermangel, kompetenceudvikling af de eksisterende medarbejdere samt indførelse af ny teknologi. Der bør være mindst 2 pladser til vidensinstitutioner og 3 pladser til arbejdstagere – herunder mindst 1 til at repræsentere de højtuddannede medarbejdere. Sidstnævnte skal indtænkes i stk. 5, hvor Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke parter i stk. 2 der er indstillingsberettigede til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

Kapitel 4:

Det er positivt, at det i § 11 står, at Erhvervsstyrelsen fører en fælles offentlig digital platform, der har til formål at gøre information, service og ydelser i erhvervsfremmesystemet mere enstrenget og tilgængelige for virksomheder, end de er i dag. Myndigheder har pligt til at levere relevant indhold til den digitale platform. Det er dog vigtigt i denne sammenhæng at huske på, at ikke alle virksomheder

som har et udviklings- og vækstpotentiale altid selv er opsøgende mht. den rådgivende og vækstunderstøttende erhvervsfremme.

Der er fortsat behov for, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og de regionale erhvervshuse fortsat gives mulighed for at prioritere den opsøgende indsats. Det fremgår således ikke tydeligt i lovforslaget - fx i kapitel 5 -, at erhvervshusene skal have en opsøgende indsats, som fx kan understøtte virksomhederne i nye (teknologiske) muligheder og værktøjer. Det er på trods af, at Forenklingsudvalget for Erhvervsfremme anbefalede, at erhvervshusene skal yde en opsøgende virksomhedsindsats jf. s. 31 i erhvervsfremmeudvalgets rapport ” Fokuseret og fremtidssikret” .

Kapitel 5:

Det fremgår i § 13, at hvert erhvervshus ledes af en bestyrelse. Erhvervshusenes bestyrelser skal bestå af 10 medlemmer og 1 observatør. I stk. 2 fremgår det, at bestyrelserne sammensættes af 1 medlem fra en arbejdstagerorganisation, der indstilles af de faglige hovedorganisationer i fællesskab og 1 medlem fra en vidensinstitution. Det er i IDAs optik for få pladser til arbejdstagerne og vidensinstitutionerne. Der er forskellige regionale og lokale udfordringer med hensyn til fx at kunne tiltrække relevant arbejdskraft, muligheder for relevant efteruddannelse af de eksisterende medarbejdere samt at indføre ny teknologi. Der bør derfor som minimum være 3 pladser til arbejdstagerne i de regionale erhvervshuse – herunder 1 til de højtuddannede medarbejdere - samt 2 pladser til vidensinstitutioner, som fx universiteter og Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter. Der er eksempelvis gode erfaringer i de nuværende vækstfora mht. at arbejdstagerne har flere pladser.

I de nuværende vækstfora er der en vis fleksibilitet mht. observatørposter. Det er derfor uhensigtsmæssigt, at der i stk. 4 fremhæves, at i erhvervshusenes bestyrelse deltager der en observatør – nemlig fra Erhvervsministeriet. Der bør også gives mulighed for observatørposter til andre ministerier og andre relevante aktører efter beslutning fra bestyrelsen i erhvervshusene – fx fra Forsknings- og Uddannelsesministeriet samt til de interessenter, der ikke får en plads i de nye bestyrelser.

Det er positivt, at lovforslaget lægger op til, at højt specialiserede ordninger såsom internationalisering (Eksportrådet), kapitalformidling (Vækstfonden) og innovation (Innovationsfonden) vil være tilgængelige via erhvervshusene, f.eks. gennem indstationerede medarbejdere fra de pågældende institutioner. Det bør i denne sammenhæng overvejes om specialister inden for teknologiudvikling ligeledes skal indstationeres med en medarbejder i det enkelte erhvervshus. Der kan således på linje med de tre øvrige statslige ordninger, etableres en lokalisering af f.eks. konsulenter fra de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter i Erhvervshusene. Disse konsulenter skal have viden om og erfaring med teknologitendenser og -udvikling. Særligt skal de have viden om hvor virksomhederne kan hente den nyeste specialiserede og forskningsbaserede viden om ny teknologi hos private rådgivere eller vidensinstitutioner (inkl. universiteter og Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter).

Kapitel 6:

Det er centralt, at fremtidens offentlige erhvervsfremmesystem er enkelt og gennemskueligt. Det er derfor positivt, at der i stk. 2. fremgår, at der ikke må være

overlap mellem aktiviteterne i erhvervshusene og den indsats, der foregår i kommunerne enkeltvis. For at undgå overlap kan kommuner alene varetage lokale erhvervsserviceaktiviteter, der ikke i forvejen udbydes af erhvervshuset, jf. § 12, stk. 1, eller af den højt specialiserede statslige erhvervsfremme.

Det er også positivt, at der specifikt fremgår i stk. 5, at kommunernes erhvervsfremmeindsatser ikke må virke konkurrenceforvridende i forhold til det private erhvervsliv.

For at sikre en fremtidig forenkling og en høj kvalitet af erhvervsfremmeaktiviteterne er det ligeledes positivt, at der i stk. 7 fremgår, at uanset stk. 1 er det ikke tilladt for kommuner selvstændigt at varetage opgaver inden for kapitalformidling, eksportfremme, etablere en digital platform for erhvervsfremme eller iværksætte indsats om digitalisering og ny teknologi, nye forretningsmodeller og klynger. Det bør være højt specialiseret ydelser, som enten skal foregå i erhvervshusene eller på nationalt niveau.

I praksis kan det dog være vanskeligt at skelne imellem, hvilke erhvervsfremmeaktiviteter erhvervshusene og den enkelte kommune kan foretage, og om de ligger inden for ovenstående kategorier. Det er derfor fornuftigt, at der i forslaget til Lov om Erhvervsfremme lægges op til, at arbejdsdelingen mellem den tværkommunale indsats i erhvervshusene og den indsats, der foregår i kommunerne enkeltvist, vil blive nærmere beskrevet i en rammeaftale mellem regeringen og KL. I den sammenhæng kan det overvejes at etablere et dialogforum mellem de regionale erhvervshuse og kommunerne, så eventuelle udfordrende sager kan afgøres hér. Det er den model, som der forsøges efterlevet mellem RAR-systemet og kommunerne.

Kapitel 7:

Loven bør fortsat give regionerne mulighed for at udarbejde regionale udviklingsstrategier særligt inden for områder, som Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og de regionale erhvervshuse ikke nødvendigvis har fokus på i deres erhvervsfremmeaktiviteter – fx infrastruktur, bæredygtighed, arbejdskraft og kompetenceudvikling. Regionerne bør fortsat kunne igangsætte aktiviteter i regi af udviklingsstrategien fx ved at søge om projektmidler i nationale og internationale puljer sammen med andre partnere. Det bør tydeliggøres i §15. Der er fx gode erfaringer med, at regionerne kan samle stærke partnerskaber mellem virksomheder, vidensinstitutioner og offentlige myndigheder om indsats målrettet kvalificeret arbejdskraft til erhvervslivet i hver region.

IDA står til rådighed for uddybende bemærkninger. Chefkonsulent René Højmark kan kontaktes på mail rth@ida.dk eller på telefon 2434 1547.

Med venlig hilsen

Per Diget
Formand for Erhvervs- og Vækstudvalget
Ingeniørforeningen, IDA